

ספרות עברית וכללית

לבתי ספר בחינוך החרדי

הוראות

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.
פרק ראשון – פיוט ושירת ימי הביניים	(12×2) – 24 נקודות
פרק שני – מחזה	(20×1) – 20 נקודות
פרק שלישי – שירה חדשה	(12×2) – 24 נקודות
פרק רביעי – פרוזה (סיפור חסידי וסיפור קצר)	(10×2) – 20 נקודות
פרק חמישי – נובלה וספרות מתורגמת	(12×1) – 12 נקודות
סך הכול	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: אין.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – פיוט ושירת ימי הביניים (24 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 1-4: על אחת מן השאלות 1-2 ועל אחת מן השאלות 3-4 (לכל שאלה – 12 נקודות).

פיוט

ענו על אחת מן השאלות 1-2.

1. קראו את הפיוט, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה / ר' ינאי

וּבְכֹן וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה

מחרוזת 1 אָז רַב נִסִּים הִפְלִאתָ בְּרֵאשׁ אֲשֶׁמּוֹרוֹת זֶה גַּר צָדֵק נִצַּחְתּוֹ כְּנַחֲלֵק לוֹ בַּלַּיְלָה הַלַּיְלָה לַיְלָה וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה	מחרוזת 2 דָּנַת מֶלֶךְ גָּרַר בַּחֲלוֹם הִפְחִדְתָּ אֲרָמִי בְּאִמֶּשׁ וַיִּשְׂרָאֵל יִשׂוּר לֹאֵל וַיִּוְכַל לוֹ בַּלַּיְלָה לַיְלָה לַיְלָה וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה	מחרוזת 3 זָרַע בְּכוֹרֵי פֶתֶרֶס מִחֲצַת בַּחֲצֵי חֵילִם לֹא מֵצְאוּ בְּקוֹמָם טִיסַת נִגִּיד חֲרָשֶׁת סְלִיַת בְּכוֹכְבֵי בַּלַּיְלָה בַּלַּיְלָה לַיְלָה וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה	מחרוזת 4 זַעַץ מְחַרֵּף לְנוֹפֵף אוֹוֵי הוֹבֶשֶׁת פְּגָרִיו כָּרַע בַּל וּמֵצְבוּ בְּאִישׁוֹן לְאִישׁ חֲמוּדוֹת נִגְלָה רֵז חֲזוֹת בַּלַּיְלָה לַיְלָה לַיְלָה וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה	מחרוזת 5 מִשְׁתַּכֵּר בְּכֹלֵי קֹדֶשׁ נִהְרַג בּוֹ נוֹשֵׁעַ מִבוֹר אַרְיֹת פּוֹתֵר בְּעֵתוֹתֵי שֹׁנְאָה נָטַר אֲגָגִי וְכֹתֵב סְפָרִים בַּלַּיְלָה לַיְלָה בַּלַּיְלָה וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה	מחרוזת 6 עוֹרְרֵת נִצְחָה עָלָיו בְּנִדְד שְׁנַת פּוֹרָה תִּדְרֹף לְשׁוֹמֵר מֵה צָרַח כְּשׁוֹמֵר וְשָׁח אֶתֵּא בְּקֹר וְגַם לַיְלָה מַלַּיְלָה לַיְלָה וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה	מחרוזת 7 קָרַב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא רֵם הוֹדַע כִּי לָהּ הַיּוֹם אַף לָהּ שׁוֹמְרִים הִפְקִיד לְעִירָהּ כָּל הַיּוֹם וְכָל תְּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֲשֻׁכַת לַיְלָה הַלַּיְלָה הַלַּיְלָה לַיְלָה וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה

- א.** ציינו מהו הרעיון הבא לידי ביטוי במחרוזות 1–6 בפיוט, והסבירו את הקשר שלו למחרוזת האחרונה בפיוט. בססו את תשובתכם על שתיים מן המחרוזות. (7 נקודות)
- ב.** ציינו שיבוץ אחד וכינוי אחד בפיוט, והסבירו את הקשר שלהם לרעיון המרכזי בפיוט. (5 נקודות)

2. קראו את הפיוט, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

אם אַפֶּס רִבַּע הַקֶּן / רבי אפרים ב"ר יצחק מרגנשבורג

מחרוזת 1	אם אַפֶּס רִבַּע הַקֶּן / אֶהְלֵ שְׁכֵן אִם רֶקֶן אֵל נָא נֹאבְדָה כִּי עַל כֵּן / יֵשׁ לָנוּ אָב זָקֵן	מחרוזת 9	כִּי חִפְץ וְנִכְסֵף / לִבִּי לֹו לְחֹשֶׁף אִם תִּמְנַעְנֵי סוֹף / רוּחִי וְנִשְׁמָתִי אֵלָיו יֶאֱסֹף
מחרוזת 2	פָּנִים לֹו תִכִּיר / וְצִדְקוֹ לְפָנַיָּךְ נִזְכִּיר קֹחַ נָא בֶן יִקְרִיר / וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר	מחרוזת 10	יָדָיו וְרַגְלָיו עֲקָד / וְחִרְבוּ עֲלָיו פָּקָד לְשׁוֹמוֹ עַל הַעֲצִים שָׁקָד / וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקָד
מחרוזת 3	רַץ אֵל הַנְּעַר לְהַקְדִּישׁוֹ / וְנִפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ עֲטָרוֹ בַּעֲצִים וְאִשׁוֹ / גִּזְרֵ אֱלֹקָיו עַל רִאשׁוֹ	מחרוזת 11	צִנְאָר פֶּשֶׁט מֵאֲלָיו / וְאָבִיו נִגְשׁ אֵלָיו לְשַׁחֲטוֹ לְשֵׁם בְּעֲלָיו / וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עֲלָיו
מחרוזת 4	יַחֲד הוֹקֵל כַּצְּבִי / עָנָה וְאָמַר אָבִי הִנֵּה הָאֵשׁ וְהַעֲצִים נִבִּיא / וּתְשׁוּרָה אֵין לְהִבִּיא	מחרוזת 12	חִקְרֵ אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה / הָאָב עַל בְּנוֹ לֹא חִסָּה וְלִבּוֹ אֵל כְּפִים נִשְׂאָ / וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה
מחרוזת 5	מְלִים הִשְׁבִּיבוּ מְלֵהֲבֵהִילוֹ / וַיַּעַן וַיֹּאמֶר לוֹ בְּנִי, אֱלֹקִים יִרְאֶה לוֹ / וַיֹּדַע ה' אֵת אֲשֶׁר לוֹ	מחרוזת 13	קָרָא מֵרַחֵם מְשַׁחֵר / תְּמוּרָה בְּנֶדֶךְ הַנִּבְחָר וְהִנֵּה אֵיל אַחֵר / וַעֲשֵׂה אֵל תְּאֵחֵר
מחרוזת 6	בְּמִצְוֹתָי שְׁנִיחֵם גִּזְהִירִים / וְאַחֲרַיָּךְ לֹא מְהַרְהִירִים חֲשׂוּ וְהִלְכוּ גִמְהִירִים / עַל אַחַד הַהֲרִירִים	מחרוזת 14	חִלִּיפִי אֲזַכְרְתֶּךָ / תִּכּוֹן כְּהַקְטָרְתֶּךָ וְתַעֲלֶה לְךָ תִּמְרֹתֶיךָ / וְהִזִּיחַ הוּא וְתִמְוֹרְתֶיךָ
מחרוזת 7	רָאוּ אֵד תְּלוּלָה / מְהִירוֹ עֲצֵי עוֹלָה יַחֲד בְּאֵהָבָה כְּלוּלָה / יִשְׁרוּ בְּעֶרְבָה מִסְלָה	מחרוזת 15	זָכְרוֹן לְפָנַיָּךְ בְּשַׁחֵק / לְעַד בְּסִפְרֵ יוֹחֵק בְּרִית עוֹלָם בַּל יִמְחַק / אֵת אֲבִרְהֵם וְאֵת יִצְחָק
מחרוזת 8	רָאָה יַחֲד כִּי הוּא הִשָּׂה / נָאִם לְהוֹרוֹ הַמְּנִסָּה אָבִי אוֹתִי כַּכָּבֶשׂ תַּעֲשֶׂה / לֹא תַחְמַל וְלֹא תַכְסֶּה	מחרוזת 16	קוֹרְאֵיךָ בְּאִים לְקוֹד / בְּצִרְהָ עֲקָדָה תִּשְׁקָד וְצִאֲנָךְ בְּרַחֲמִים תִּפְקָד / פָּנֵי הַצֵּאֵן אֵל עֲקוֹד

א. פרשו את המחרוזות הראשונה ואת המחרוזות האחרונה בפיוט, והסבירו את הקשר הרעיוני בין מחרוזות אלה.
(6 נקודות)

ב. במחרוזות השמינית ובמחרוזות התשיעית גדולתו של יצחק באה לידי ביטוי.
הסבירו והדגימו קביעה זו. בתשובתכם כתבו גם כיצד שני אמצעים אומנותיים במחרוזות אלה תורמים לעיצוב גדולתו של יצחק. (6 נקודות)

שירת ימי הביניים

ענו על אחת מן השאלות 3-4.

3. קראו את השיר, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

לְבִי בְּמִזְרַח / יהודה הלוי

לְבִי בְּמִזְרַח וְאֲנֹכִי בְּסוֹף מְעַרְב - / אֵיךְ אֶטְעֶמָה אֶת אֲשֶׁר אֶכֶל וְאֵיךְ יַעֲרַב?
 אֵיכָה אֲשַׁלֵּם נְדָרַי וְאֶסְרִי, בְּעוֹד / צִיּוֹן בְּחֶבֶל אֲדוֹם וְאֲנִי בְּכַבֵּל עֲרַב?
 יִקַּל בְּעֵינַי עֶזְבֵי כָּל טוֹב סִפְרָד, כְּמוֹ / יִקַּר בְּעֵינַי יְאוֹת עִפְרוֹת דְּבִיר נַחְרָב!

- א. הסבירו את תרומתן של השאלות הרטוריות בשיר להבנת משמעותו. הדגימו את דבריכם. (6 נקודות)
- ב. הדגימו מן הבית האחרון בשיר את האמצעים האומנותיים האלה: פסיחה, צימוד ותקבולת, והסבירו את תרומתם להבנת בית זה. (6 נקודות)

4. קראו את השיר, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

רְאֵה שְׁמֶשׁ / שלמה אבן-גבירול

רְאֵה שְׁמֶשׁ לַעֲת עֲרַב אֲדָמָה / כְּאֵלוֹ לְבִשָּׁה תוֹלַע לְמִכְסָּה,
 תִּפְשֵׁט פְּאֵתֵי צָפוֹן וְיָמִין / וְרוּחַ יָם בְּאַרְגָּמֹן תִּכְסֶּה,
 וְאַרְץ - עֶזְבָּה אוֹתָהּ עֲרָמָה / בְּצַל הַלֵּילָה תִּלְיִן וְתַחֲסֶה,
 וְהַשֶּׁחַק אֲזִי קָדַר, כְּאֵלוֹ / בְּשֶׁקַּעַל מוֹת יִקוּתֵיאל מְכֶסָּה.

- א. הציגו מן השיר שני רמזים מטרימים, והסבירו כיצד הם רומזים על התפנית שבסיום השיר. (7 נקודות)
- ב. הדגימו את המצלול בשיר, והסבירו את תרומתו לעיצוב האווירה בשיר. (5 נקודות)

פרק שני – מחזה (20 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 5-6.

לישרים תהילה / רמח"ל

5. ענו על שני הסעיפים א-ב.

א. "עד אַמוֹנִים, לא יִכָּזֵב; וְיָפִיחַ כְּזָבִים, עַד שְׁקָר" (משלי, י"ד, ה').

הסבירו את הקשר בין דברי פסוק זה ובין ההתנהגות של שכל וההתנהגות של תרמית במחזה. בתשובתכם כתבו גם על המשמעות האלגורית של שכל ותרמית. (12 נקודות)

ב. לפניכם קטע ובו דברים שתרמית אומרת לרהב. קראו את הקטע, וענו על השאלה שאחריו.

פִּי כָּל הַדָּר יִפְיֶה כָּל יַפְעֲתֶהָ,
לוֹלִי מְזֻמוֹתַי וְנִכְלִי רְבוּ,
כָּלֶם כְּאִין, מֵאֶפֶס נִחְשְׁבוּ.

על פי דברים אלה, כיצד מאופיינת החברות בין תרמית ובין רהב? הסבירו את דבריכם. (8 נקודות)

6. ענו על שני הסעיפים א-ב.

א. לפניכם קטע ובו דברים שסכלות אומרת לתהילה. קראו את הקטע, וענו על השאלה שאחריו.

רְהַב לְאֵטוּ אֶת תְּרַמִּית בְּיַעַר
מִתְהַלְקִים הָיוּ, עַת נִרְאָה פְתַע
עָרוֹב מְאֹד כְּבַד (לְבִי יִנוּעַ
מִדִּי אֲדַבֵּר); דָּב, נִמְר וְשִׁחַל
רְבִים כְּחוֹל הַיָּם, וַיִּתְצְבוּ
אוֹתָם כְּשֶׁה אָחַד לְטָרֶף גַּם יַחַד.

מה היה המראה שראתה סכלות, וכיצד תיאור המראה השפיע על תהילה? (12 נקודות)

ב. לפניכם קטע ובו דברים שתהילה אומרת לסכלות, קראו את הקטע, וענו על השאלה שאחריו.

הוּ קָנְאוּ עֲתָה חֵיתוֹ בְּיַעַר
עַל תוֹף בְּנֵי אָדָם, עוֹלַת יְדִימוֹ.
אֲמָנָם מִתִּי רְשָׁעָה אֱלֹה פְלָטוּ,
אָף לֹא עֵדָן גָּמְרוּ
כָּל הַמְסֻבּוֹת, לֹא רָאוּ עֵינֵינוּ

הסבירו את דברי הנחמה הנרמזים בדברים אלה. (8 נקודות)

פרק שלישי – שירה חדשה (24 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 7-9 (לכל שאלה – 12 נקודות).

7. קראו את השיר, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

בטול / צ' יאיר

כביתי בלבי
את כל מאוני,
מחיתי מרוחי
כל געגועי,
רוקנתי את נפשי
מכל רצונותי –

אז יצקת רצונך
בפלי הריק,
זרם חפצך
באפיק החרב,
ונחלתי הכבויה –
גפך שלהב.

א. כיצד מוטיב ההתרוקנות וההתמלאות בא לידי ביטוי בשיר? הסבירו את התרומה של מוטיב זה לבניית משמעות השיר.

(7 נקודות)

ב. בחרו בשתיים מן המטפורות בשיר, והסבירו את תרומתן להבנת הרעיון המרכזי בו. (5 נקודות)

8. קראו את השיר, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

פְּרָחַס אָב / א' מרגלית

<p>לְבָנוּ כְּמוֹ פְּעוּט, לְפָנֶיךָ אָבִי. שְׁמַעְכִּיר הַנִּיר בְּכַתְמֵי קוּיִם וְאוֹמֵר לְנַפְשׁוֹ: שְׁמַשׁ עֲשִׂיתִי, כּוֹכְבִים. שְׁהוֹלֵךְ אֶל הָאֵשׁ בְּלִי אֵימָה בְּחֻשְׁבוֹ: צַעְצוּעוֹ. שְׁעוּלָה בַּחוּמָה וְרוֹכֵן בְּשִׁלְוָה, וְתַהוֹם פְּעוּרָה לְרַגְלוֹ - וְאוֹרֵב הַסְּכּוֹן.</p>	<p>4 בית</p>	<p>אָבִי, לְבָנוּ כְּמוֹ פְּעוּט לְפָנֶיךָ. כְּמוֹ פְּעוּט שְׁמַמִּיר הַמְּאוֹת בְּאֵגוּרוֹת, עַל כִּי נוֹצְצוֹת הֵן לְמַרְאֵית. כְּמוֹ פְּעוּט שְׁכָל הָעוֹלָם וְכָל הָעוֹלָמוֹת לֹא יִשׂוּוּ לְפָנָיו סְפָרִיּוֹת עַל מְקָלוֹת.</p>	<p>1 בית</p>
<p>כְּמוֹ פְּעוּט, שְׁמַעְכֶּר לְרַחוּבָהוּ נִגְמָר בְּשִׁבְלֵי הָעוֹלָם; שְׁעוּמָד לְמִשְׁפַּט אָבִיהוּ מְבִישׁ וְנִכְלָם וְרִכּוֹן.</p>	<p>5 בית</p>	<p>שְׁנוֹתָן כָּל זְמָנוֹ בְּשִׁבְלֵי לְטִיל בְּגָנִים וְחוֹזֵר רְצוּץ, וְשָׁלְלוֹ - עֲלִים מְשִׁלְכֵי עֲצִים וְשָׁרִיטוֹת אֲגְרוֹפוֹ הַקְּמוּץ.</p>	<p>3 בית</p>
<p>כְּמוֹ פְּעוּט שְׁנֹבְעַת פְּתָאם שְׁצוּעֵק קוֹל תְּהוֹם: אָבִי אָבִי!</p>	<p>6 בית</p>		

א. השיר מתאר תהליך של התפכחות.

הציגו תהליך זה, והסבירו את משמעותו. (8 נקודות)

ב. הסבירו את התרומה של האנפורה בשיר לבניית משמעותו. (4 נקודות)

שיר שלא נלמד

9. קראו את השיר, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחוריו.

ספר תלים* / א' מירסקי

בְּבֵית הַכְּנִסֶּת עַל־שִׁלְחֹן הָיָה מְנַח
סֵפֶר תְּלִים פְּשׁוּט, בְּלִי שְׁעַר וּמְקַמֵּט,
וְהוּא לֹא פְתוּחַ לֹא סָגוּר, כְּמוֹ נִשְׁמֵט
מִיַּד אָדָם, אוֹ כְּאִילוֹ כָּאֵן נִשְׁכָּח.

דָּפְיוֹ הָיוּ שְׁחוּרִים וְתַפּוּחִים שׁוּלְיוֹ,
כְּסֵפֶר הַתּוֹמִים שֶׁלְּמִנְגּוֹן זָקוּן,
לְנִפְשׁ כָּל־אָדָם נִגּוֹן הוּא בּוֹ תְקוּן,
כְּנִגְדַּת כָּל־קַפִּיטָל - אִישׁ וּמְכַאוּבָיו.

לֹא פְרוּשִׁים בְּסֵפֶר, רַק מְזֻמְרָיו לְבָד,
כֹּל־הַקּוֹרֵא בּוֹ - הוּא לוֹ מְחַבֵּר,
בּוֹ יֵשִׁיחַ אֶת־נַפְשׁוֹ וְכֹל שְׁלוֹ חֶסֶר, -
וְלִמְעַן מְכַאוּבָיו אֵלָיו שֶׁלַּחֲתֵי יָד.

תש"ח

* ספר תלים הוא ספר תהילים (שם זה מוזכר במסכת עבודה זרה, דף י"ט, עמ' א)

- א. כיצד הפתגם "אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו" (משנה, מסכת אבות, פרק ד, משנה כ) בא לידי ביטוי בשיר זה?
הסבירו והדגימו את דבריכם. (7 נקודות)
- ב. בחרו מן השיר בשורה או בבית שנגעו לליבכם, והסבירו מה נגע לליבכם בשורה או בבית שבחרתם.
(5 נקודות)

פרק רביעי – פרוזה (סיפור חסידי וסיפור קצר) (20 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 10–13: על אחת מן השאלות 10–11 ועל אחת מן השאלות 12–13 (לכל שאלה – 10 נקודות).

סיפור חסידי

ענו על אחת מן השאלות 10–11.

השם המאיר החוזה ובעל העגלה / וולדען

10. הסבירו והדגימו כיצד נבנית אישיותו של בעל העגלה לאורך הסיפור.

בתשובתכם הסבירו גם מדוע שמו אינו מוזכר בסיפור.

11. תארו את המפגש בין בעל העגלה ובין החתן והכלה, והסבירו את התרומה של מפגש זה לבניית משמעות הסיפור.

סיפור קצר

ענו על אחת מן השאלות 12–13.

12. **אחד מאלה / הרב דוד זריצקי**

ענו על שני הסעיפים א–ב.

א. מהו סוג המספר בסיפור זה? הסבירו את תרומתו להבנת משמעות הסיפור. (6 נקודות)

ב. הציגו דוגמה אחת למוטיב היד בסיפור ודוגמה אחת למוטיב הרגל, והסבירו מה מוטיבים אלה מלמדים על

עיצוב דמותו של הקבצן. (4 נקודות)

13. **קרב הבלימה / א' מרגלית**

לפניכם ציטוט מן הסיפור "קרב הבלימה", קראו אותו, וענו על השאלה שאחריי.

"יש פסגות רוחניות שניתן להגיע אליהן רק לאחר טיפוס על הררי הענות והסבל".

הסבירו והדגימו כיצד הדברים שבציטוט באים לידי ביטוי בשתי העלילות שבסיפור.

פרק חמישי – נובלה וספרות מתורגמת (12 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 14–16.

נובלה

14. וולודיה נכסף להתפלל / הרב דוד זריצקי

ענו על שני הסעיפים א–ב.

א. הסבירו את הסיבות לסבל ולכאב שוולדיה חווה, ותארו כיצד הכאב והסבל באים לידי ביטוי בעלילת הנובלה. (8 נקודות)

ב. לדעתכם, האם וולודיה מצליח להיחלץ מן הסבל והכאב שהוא חווה? הסבירו והדגימו את תשובתכם. (4 נקודות)

ספרות מתורגמת

15. המשורר / א' ו' גונזאלס

ענו על שני הסעיפים א–ב.

א. תארו את הסיום של הסיפור "המשורר", והסבירו את התרומה של סיום זה לבניית משמעות הסיפור. (7 נקודות)

ב. האם סיום זה הפתיע אתכם? הסבירו והדגימו את דבריכם. (5 נקודות)

נובלה וספרות מתורגמת

וולודיה נכסף להתפלל / הרב דוד זריצקי; המשורר / א' ו' גונזאלס

16. ביצירות רבות הדמויות או הקוראים מגלים בשלב מסוים בעלילה פרטים שלא היו ידועים להם בתחילתה. ציינו פרט כזה בנובלה "וולודיה נכסף להתפלל" או בסיפור "המשורר". תארו כיצד הוא מתגלה, והסבירו את תרומתו לבניית משמעות היצירה.

בהצלחה!